

Читання

Скільки на Землі іще цікавого!

Сьогодні
24.05.2023

Урок
№ 119

Всім.pptx
Нова українська школа

Робота з дитячою книжкою.
У колі друзів. Марина та
Сергій Дяченки «Літаючий
капелюх»

Сьогодні
24.05.2023

Дата: 26.05.2023

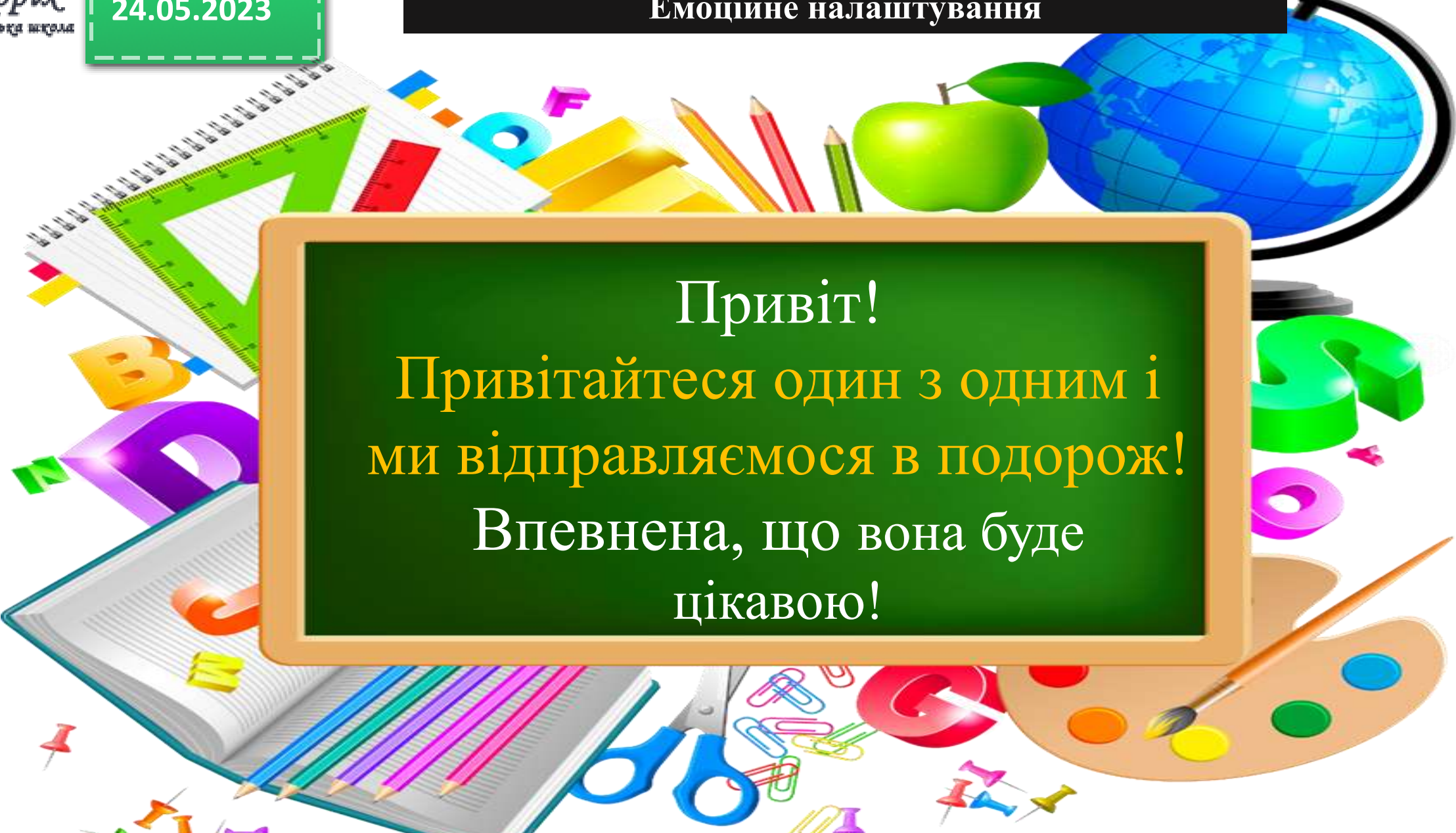
Клас: 2-В

Урок: читання

Вчитель: Таран Н.В.

Тема. Робота з дитячою книжкою. У колі друзів. Марина та Сергій Дяченки «Літаючий капелюх»

Мета: продовжувати працювати над жанром літературної казки та ознайомити з творчістю Марини та Сергія Дяченки; формувати навички правильного і свідомого читання мовчки і вголос; вчити аналізувати прочитане; розвивати образне мислення, зв'язне мовлення, пам'ять; збагачувати словниковий запас учнів; виховувати бажання пізнавати навколишній світ.

Привіт!
Привітайтеся один з одним і
ми відправляємося в подорож!
Впевнена, що вона буде
цікавою!

Мати справжнього друга – велике щастя. З другом весело гратися і відпочивати, легко працювати і долати труднощі. Пам'ятайте: щоб мати друга, треба самому бути справжнім другом. Про цікаві пригоди однолітків ми прочитаємо в оповіданнях Марини та Сергія Дяченків.

**Сьогодні
24.05.2023**

Про творчість Марини та Сергія Дяченків

Марина та Сергій Дяченки — подружжя та співавтори, українські письменники-фантасти, сценаристи та редактори.

Автори понад 25 романів та понад вісімдесяти повістей та оповідань. Лауреати багатьох літературних премій у галузі фантастики. На Всесвітніх і Всеєвропейських зборах фантастів «Єврокон—2005» у Глазго Марину і Сергія Дяченків визнано найкращими письменниками-фантастами Європи.

Марина і Сергій говорять про себе, що пишуть в жанрі т. зв. «м-реалізму» («м», можливо, від слова магія. Вони не пояснюють значення цієї літери).

Жили-були два хлопчики, два братики. Один був дуже великий, йому було сім років, він ходив до школи і називався Гордійчик. А другий був просто великий, йому було п'ять років, і він ходив у садочок. Називався він Андрійчик.

Їхній тато був льотчиком і літав на літаку. Але не на звичайному пасажирському — ні, тато Гордійчика й Андрійчика літав на військовому літаку, а вони такі швидкі, що ніхто до пуття й не знає, які вони на вигляд. Кажуть, що військові літаки — зелені, з гострим носом, але хтозна? Лише придивишся, бува, до військового літака — а він уже й полетів. Ось які вони швидкі. А уявляєте, яким сміливим треба бути, щоб літати на такому літаку?!

А Гордійчикова й Андрійчикова мама працювала на комп'ютері, та не на простому, а на найрозумнішому; він знаходився в самому центрі Києва у величезному будинку з написом «Укртелеком». Цей комп'ютер був такий розумний, що міг через Інтернет з'єднати вас навіть з марсіянами.

Хлопчики дуже любили свого тата і свою маму, а ще вони любили свого дідуся, який жив у селі. Ось тому їм подобалося приїжджати до дідуся в гості. А в селі добре. По-перше, там кури ходять не як у зоопарку, а на волі, просто під ногами. По-друге, там молоко не з пакета, а з корівки чи навіть з кози.

Дідова коза називалася Ізабелла. Вона була добра, але іноді вредна. Андрійчик її трішки побоювався, та все ж любив — за молоко.

Влітку Гордійко з Андрійчиком зібралися до дідуся в гості. Гордійчик узяв вудочку, Андрійчик — відро й лопатку, і ще тато дав їм мобільчик. А про мобільчик історія особлива...

Ви, звичайно, знаєте, що мобілка — це така телефонна слухавка без телефону. Андрійчик, коли ще був маленький, думав, що коли від звичайного телефону відрізати слухавку — теж буде мобілка. Узяв і відрізав. Тільки слухавка дзвонити не захотіла, мобілки не вийшло, а мама з татом дуже розсердилися. Навіть страшно сказати, як розсердилися!..

Але і Андрійчик, і Гордійчик тепер знають: мобілка — то не просто відрізана слухавка, мобілка — це особливий телефон. Його можна брати з собою в поле, на річку — куди завгодно, він однак працюватиме без усіляких там шнурів і розеток.

І ось, коли хлопчики зібралися до села, тато дав їм з собою мобілку, але таку маленьку, що хлопчики назвали її лагідно — мобільчик. Тато сказав, що мобільчик допоможе їм почути одне одного, коли що. — Як це — «коли що»? — спитав Андрійчик.

А Гордійко промовчав. Він уже знав: якщо тато каже «коли що», то це означає: «Коли щось трапиться».

Але що може трапитися влітку в селі з двома великими хлопчиками? Особливо, якщо вони не самі, а з дідусем, з козою та ще й з Хвостиком? А Хвостик — то такий песик. Його так прозвали тому, що він хвостиком за всіма бігає і ні на крок не відстає. Та ще й увесь час хвостиком своїм помахує.

Одного ранку хлопчики пішли до річки. І дідусь пішов до річки — пасти козу. Коза, зрозуміло, теж пішла, а за ними за всіма Хвостик прихвостився. Гордійко узяв вудочку, банку з черв'яками і прозору торбинку — на рибу. Андрійчик узяв відерце й лопатку, щоб глину на березі помісити і з глини вареників наробити.

А ще Гордійко взяв мобільчика — про всяк випадок. Тато велів усюди носити його з собою.

Щоденні 5. Читання для когось. Опрацювання І частини оповідання Марини та Сергія Дяченків «Літаючий капелюх»

Прийшли вони до річки і кожен узявся робити своє: коза траву пощипує, дідусь газету почитує, Хвостик за метеликами ганяється, а Гордійко свариться з Андрійком, бо той своєю глиною воду скаламутив і тепер жодна рибинка не ловиться. А тоді набридло їм сваритися. Вареники не ліпляться, риба не клює, тож Андрійчик і каже Гордійкові:

— Давай татові подзвонимо. А Гордійко відповідає:

— Ти що! Тато суворо-пресуворо наказав не турбувати його з дурницями. А в нас якраз дурниці.

Ось коли що... І тільки-но він це сказав — почалося...

Як звіється вітер, як заколишеться трава, як захитаються дерева!.. Хвостик завив, коза бородою затрясла, дідусь газету випустив — і не дарма, адже саме тієї миті з'являється в небі величезний капелюх, летить над землею і сідає просто на траву!

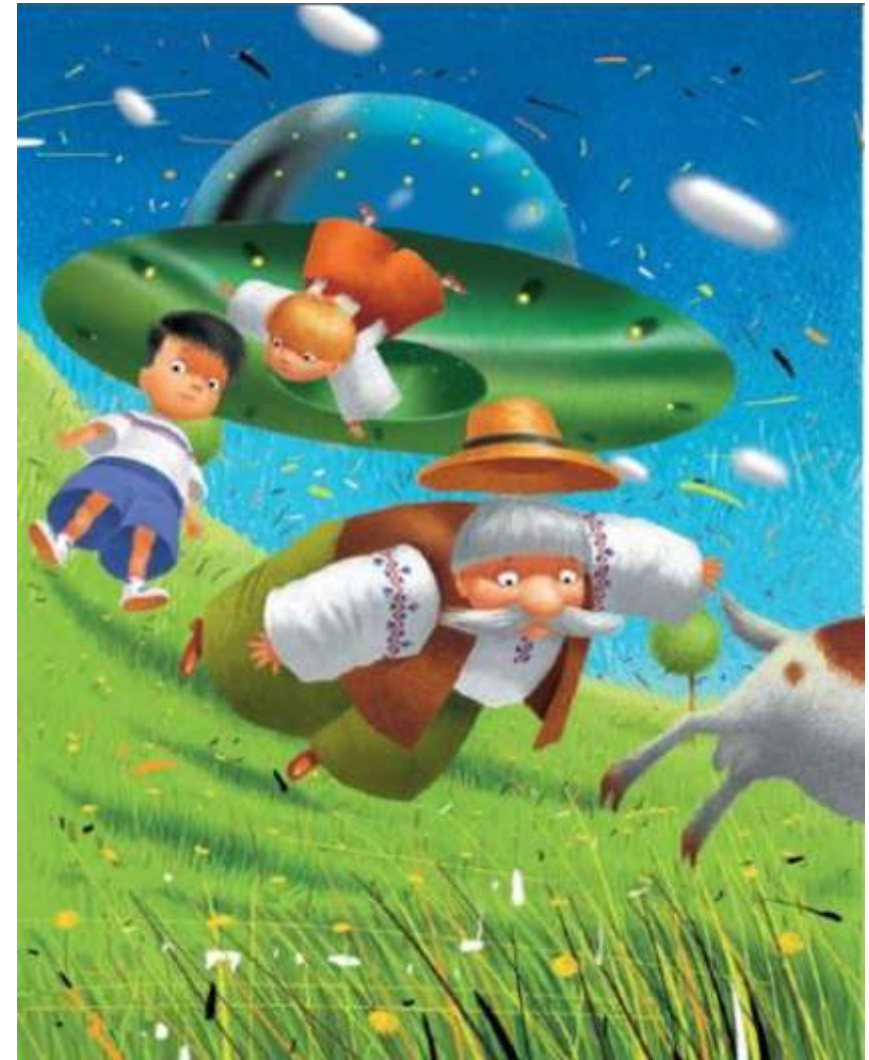
«Оце дивина! — думають Гордійко з Андрійком. — Гарнесенький капелюшок — завбільшки, як дідова хата, залізний, та ще й з дверцятами». Цікаво, правда?

А далі закурився над капелюхом зелений димок, і відчують хлопчики, що стали вони легенькі, мов повітряні кульки, і що їх, наче пилососом, затягує повітрям просто в той капелюх... І дідусь слідом за ними пливе, і Хвостик, і коза пливе — вим'я похитується, копита врізнобіч — мекає, бородою трясє...

Не встигли хлопчики отямитись, як уся їхня компанія в капелюсі опинилася.

А в капелюсі тісно і повно-повнісінько маленьких таких зелених чоловічків — мовби яке дитятко з пластиліну їх ліпило, але невдало вийшло: кривенькі, тонконогі, носи стирчать, мов трубочки... І лепечуть вони: то «о-бо-бо», то «а-ба-ба», то «о-го-го». І нічогосінько ж не зрозуміло!

Сьогодні
24.05.2023

Рухлива вправа для очей.

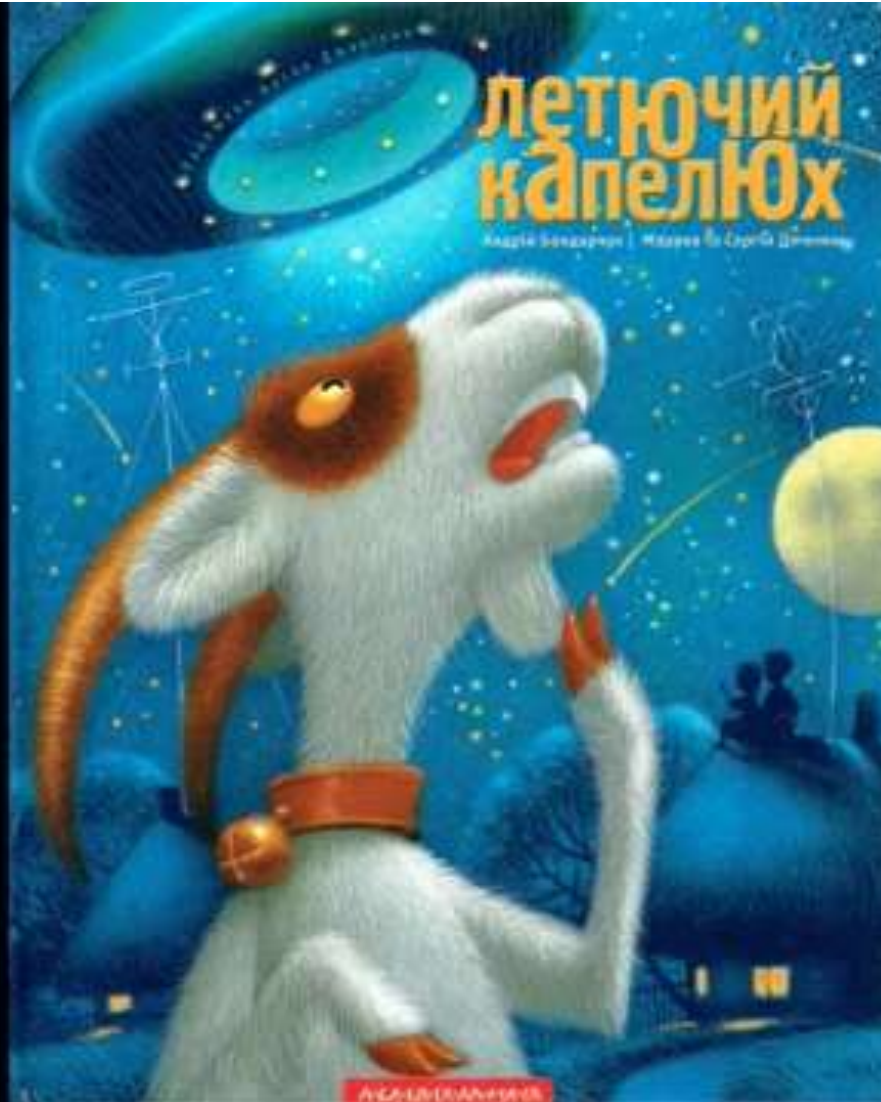

24.05.2023

Щоденні 5. Слухання. Опрацювання II частини оповідання Марини та Сергія Дяченків «Літаючий капелюх»

<https://www.youtube.com/watch?v=aMhBdKSzhSA>

А далі помістили їх усіх — і дідуся, і Андрійчика, й Гордійчика, і Хвостика, й козу — у велику прозору колбу. Виходить найголовніший зеленяк, ніс трубочкою: «О-хо-хо?» — питає. А коза Ізабелла: «Ме-е-е!»

А він вирішив, мабуть, що вона серед людей найголовніша, коли так сміливо з ним розмовляє. І знову питає: «У-зу-зу?»

А Ізабелла, знай, своє править: «Ме-е-е!..»

А він тоді своїм киває: хапайте, мовляв, козу, будемо з нею досліди робити. Зеленяки схопили козу й поволокли її в якесь крісло — таке, як ото зуби лікують. Коза зі страху аж упріла!

Дідусь перелякався, окуляри загубив, Гордійчика й Андрійчика до себе пригортає. Хвостик перелякався — перестав махати хвостиком і скулить тихесенько.

Андрійчик перелякався — тремтить, ось-ось заплаче. Гордійко, звичайно, теж страху наївся, але ж він був старшим сином військового льотчика і вже майже дорослим — сім років якне-як. Ускочили в халепу — треба якось виплутуватися. І саме тоді Гордійкові й згадалося татове коли що...

«Оце вже не дурниці, — подумав Гордійко. — Це ж і є оте що». І він сягнув у кишеню по мобільчик. А мобільчик наче цього й чекав — екранчик на ньому світиться, кнопки підморгують... Квапиться Гордійко — згадує, як його тато вчив. А коза Ізабелла тим часом з крісла: «Ме-е-е!»

А зелені до неї: «А-ля-ля!» — і якісь дротики до кози під'єднують. Андрійчик бачить, що брат не боїться, і теж посміливішав. Підказує, куди натискати. Дуже йому жаль кози. Хоч вона й вреднюща, однак непогана, і молоко в неї смачне... Чого вони до неї причепилися?! Викликає Гордійко тата, а гудка в телефончику немає. Не з'єднується мобільчик з татовим телефоном, хоч ти лусни!..

А зеленяки вже свій дослід починають. Мишками водять, на кнопки натискають. То на козу Ізабеллу подивляться, то на хлопчиків з дідусем поглянуть. А один побачив у Гордійка в руках мобільчик, носомтрубочкою засопів — і до нього! У хлопчиків душа в п'яти: відбере мобільчик — і кінець: завезуть Гордійка з Андрійчиком на далеку планету, і прощайте, мамо-тату!

І невідомо чим би це закінчилось, як раптом у зеленяка під ногами: хрусь! А це дідусеві окуляри знайшлися. Тобто хлопчики зрозуміли, що це дідусеві окуляри, а зеленяк не знав, що то таке. Відразу забув про мобільчик — окуляри в руках крутить. І таки не дурний — здогадався для чого окуляри! Козі Ізабеллі їх несе і на козячого носа начіплює. Коза в окулярах, уявляєте?

І раптом — чи то Гордійко якимось по-особливому антену повернув, чи мобільчик дуже сильно пожалів хлопчиків — лунає гудок у телефончику! Тоненький такий гудочок, мовби заспівав мобільчик, мовби ниточку протяг... Протяг ниточку, відшукує, де їхній тато на літаку літає. Шукає, шукає... Знайшов! — Алло! — каже тато.

А хлопчики у два голоси:

— Татку, татку! Нас зелені чоловічки в летючий капелюх піймали, і вже козу у сканер засунули!

— Що за дурниці! — каже тато, і голос у нього дуже сердитий. — Ви з вашими дурницями перебили мені важливу нараду!..

Щоденні 5. Слухання. Опрацювання II частини оповідання Марини та Сергія Дяченків «Літаючий капелюх»

— Татку, татку! — плачуть Гордійко з Андрійчиком. — Ми не жартуємо! Тут дідусь, його теж піймали! Якщо ти нас не врятуєш, то більше ніколи-ніколи не матимеш на кого сердитися!

А дідусь теж хотів щось сказати, проте не може й слова вимовити. Тільки покректує. Але тато й без нього вже зрозумів, що настало оте коли що, про яке він казав. Бо ж не будуть майже дорослі сини військового льотчика ні з того, ні з сього плакати.

— Так, — каже тато, — ваші координати? Тобто, де ви знаходитесь?

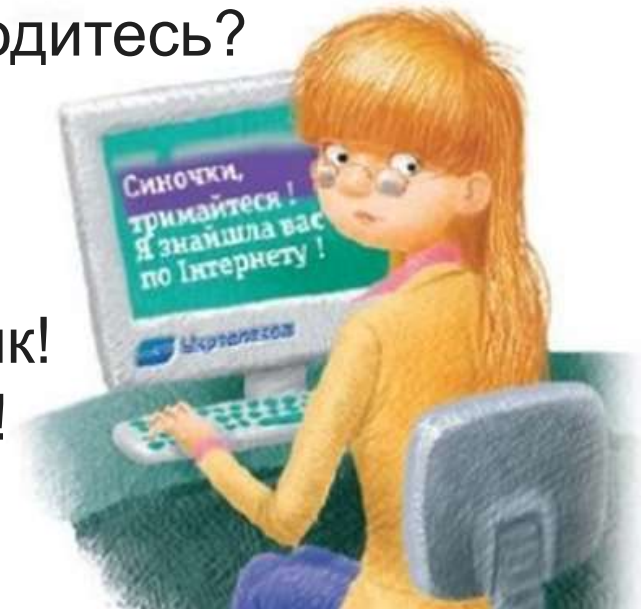
— У капелюсі... Тобто — в летючій тарілці...

— А окрім тарілки, ви щось бачите?

— Козу бачимо... Дідуся, Хвостика, зеленяків цих бачимо...

— Зрозуміло, — каже тато. — Тільки не вимикайте мобільчик!

За його сигналом ми з маминим комп'ютером знайдемо вас!

І в телефончику стало тихо, лише десь далеко-далеко
військові команди чутно, і як хтось на них відповідає:

«Слухаю!.. Слухаю!.. Буде виконано!»

Що тепер хлопчикам робити? Тільки чекати. А чекати все
страшніше — коза хоч і в окулярах, але мекає вже якось
дивно, дуже тихо і мовби спросоння. А ці зеленяки — навпаки
— розговорилися: і «и-хи-хи», і «о-цо-цо», і «у-тю-тю»...

Раптом на екрані мобільчика якісь букви з'являються. Добре,
що Гордійчик уже вмів читати! І Андрійчик, до речі, теж умів.

Але тільки по складах. Ось Гордійко читає: «СИНОЧКИ, ТРИМАЙТЕСЯ! Я
ЗНАЙШЛА ВАС ПО ІНТЕРНЕТУ! ТАТО ВИЛІТАЄ НА ДОПОМОГУ. МАМА».

Тут хлопчики на radoщах попідстрибували, обнялися. І даремно, бо зеленяк —
той, що на дідусеві окуляри наступив, — одразу ж здогадався, що це не просто
так. Носом-трубочкою засвистів — і знову прямує до Гордійка з Андрійчиком, на
мобільчик поглядає... Ось уже руку свою тоненьку простяг...

Але враз як закричать усі зеленьяки! Як кинуться до свого зеленого екрана — а там і великий екран був, Андрійко з Гордійком лише тепер його зауважили... І бачать хлопчики — на екрані літак військовий. Уперше в житті бачать його ось так близьенько! Ніс гострий, крила, як у коршуна, а на кабіні лев золотий намальований. І прапор український з тризубом.

— Татко! Це ж татко! — кричать Гордійко з Андрійчиком. — Це наш татко летить, чуєте, зеленьяки?! Відпускайте нашу козу!

А зеленьяки порадилися, побігали — і вилітає військовому літакові назустріч кругла така, уся в голках, наче каштан стопудовий, — вилітає інопланетянська зелена БОМБА... Страшно, так Бомба зірвалася — і все небо ніби в темній фарбі, і літак не бачить, куди йому летіти... Дурні зеленьяки! Не знають, що військовий літак і в суцільній темряві долетить куди треба. Для цього в його в кабіні прилади різні... Не допомогла бомба. Не відстає від летючого капелюха літаючий тато.

Тоді зеленяки швиденько по стільцях розсілися, та як натиснуть, як наддадуть швидкості! У хлопчиків аж дух захопило — так швидко летючий капелюх уперед помчав. Літак відстає, відстає, відстає... Страшно? А літак теж не простий. Він у десять разів швидше за будь-який їхній капелюх літати може. Просто це хитрість така: спершу ледь-ледь відстати, а тоді різко вперед — і готова мішень.

Ось лише Гордійчиків і Андрійчиків тато по капелюсі стріляти боявся. Адже там його синочки! А якщо в них потрапить — що тоді? Військові льотчики — вони все наперед розраховують... Ось тому почав тато довкола капелюха кружляти. То справа зайде, то зліва, то знизу вирине, то зверху наляже...Капелюх ухиляється, зеленяки зі страху геть позеленіли, а нічого не вдіють: не розуміють інопланетяни, чого від них хочуть. Тут Гордійко згадав, що йому тато про інтернет розповідав. Куди натискати, щоб мобільчик з маминим комп'ютером зв'язався. А мамин комп'ютер усі мови знає — може, й з інопланетянами розбереться? Згадав Гордійко і почав на кнопки натискати. А мобільчик і радий — вогниками переморгується, букви екраном біжать... І ось висвічується на екранчику: «О-мо-мо!»

Гордійко з Андрійчиком в один голос:

— О-мо-мо!

Зеленяки як стояли, так і сіли. А хлопчики далі:

— А-ра-ра!

Це означає: «Якщо ви негайно не приземлитесь і нас не випустите, то наш тато всіх вас накриє». А зеленяки, виявляється, не дурні. На екран поглянули, де літак військовий, на хлопчиків, на дідуся, на козу Ізабеллу... І поволеньки капелюх донизу пішов. Сів, на землі закріпився. Відчувають хлопчики, що стали вони знову легші за повітря, і той самий «пилосос», який у тарілку їх затягував, тепер назад на волю вивантажує — Гордійчика, Андрійчика, дідуся, песика Хвостика... А де Ізабелла?!

— У-гу-гу! — кричать хлопчики.

Це означає: «Якщо ви негайно не повернете нам козу, то всю вашу цивілізацію буде знищено за 24 земні години!» Тоді вилітає з капелюха, як на хмарці, коза і — плюсь на травичку, а очі в неї очамрілі. Ось і все.

Тільки-но випустили всіх, капелюх фіть — і в небо, і швиденько-швиденько почав зникати — розтанув, мовби й не було... Тут почулося завивання, гуркіт — і просто на поле літак приземлився. А військовим літакам однаково де сідати — чи земля, чи вода, чи поле з кукурудзою, тільки б корова не підвернулася чи там трактор. І вистрибує з літака тато, але не в льотній формі, а чомусь у сорочці з краваткою, і шолом у руках. Як кинеться він хлопчиків обіймати, і дідуся обіймати, і Хвостика..

А тут знову почулося ревіння мотора, і на поле увірвався великий джип, і з нього вистрибнула мама. Як кинеться вона хлопчиків цілувати, і дідуся цілувати, і тата, між іншим, теж цілувати... І навіть козу один раз поцілувала. — Молодці! — сказав тоді тато Андрійкові з Гордійком. — Ви — справжні герої! Як ви не розгубилися, не здрейфили? — Це все ви з мамою зробили... Та ще мобільчик. А ми — що?.. Ми нічого: ми тільки на кнопки натискали, — сказав Гордійко.

А потім у газеті написали: «Тато — військовий льотчик, та мама — інтернет-оператор Головного Комп'ютера країни, врятували від інопланетян двох своїх синочків, їхнього дідуся й козу Ізабеллу!» Все правильно, Хвостика тільки згадати забули. Але ці газети завжди щось не так напишуть..

Мобільчик став дуже знаменитий. А тато подарував Гордійкові з Андрійком два нові телефони, і навіть дозволив іноді дзвонити просто так, з дурницями.

Хвостикові вичесали з хвоста реп'яхи і сфотографували для собачого журналу. А коза... Тільки ви нікому не кажіть. Коза заговорила по-зеленяцькому... тобто по-інопланетянськи. Замість «ме-е-е» — то «е-ме-ме», то «и-ми-ми», то «у-му-му»... Андрійчик попросив дідуся нікому цієї таємниці не відкривати, бо коли довідаються вчені, то ще заберуть козу до свого інституту й почнуть її вивчати, як ті зеленяки..

А ввечері, коли небо ясне, коза Ізабелла любить посеред двору сісти і на зорі дивитися. Дивиться так зачаровано, печально, бородою потрушує, а іноді ще й зітхне: «Е-ге-ге»...Іщо вона має на увазі? Хтозна...

Сьогодні
24.05.2023

Пояснення домашнього завдання.

Навчися виразно читати казку Марини та Сергія Дяченків «Літаючий капелюх».

Аудіо або відео запис читання уривку II частини казки надсилай на освітню платформу Human.

Успіхів у навчанні!

